

Stenografični zapisnik

osme seje

deželnega zbora kranjskega

v Ljubljani

dné 20. oktobra 1903.

Navzoči: Prvosednik: Deželni glavar Oton pl. Detela — Vladni zastopnik: C. kr. deželni predsednik ekscelencja baron Viktor Hein in c. kr. vladni svetnik vitez Viljem Laschan. — Vsi članovi razun: knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, Ivan Božič, dr. Janko Brejce, Peter Grasselli, baron Leopold Liechtenberg, Andrej Mejač, Viljem Pfeifer. — Zapisnikar: Deželni tajnik Jožef Pfeifer.

Dnevni red:

1. Branje zapisnika 7. deželno-zborske seje dne 16. oktobra 1903.
2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.
3. Dopolnilna volitev 3 članov in 2 namestnikov v pridobninsko deželno komisijo in nadomestna volitev enega člana in njegovega namestnika v prizivno komisijo za osebno dohodnino.
4. Priloga 18. Poročilo deželnega odbora gledé zopetne predložitve v zadnjem zasedanju predloženih prilog.
5. Poročilo o delovanji deželnega odbora za dobo od 1. oktobra 1901 do konca septembra 1902.
6. Priloga 1. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep kranjskega učiteljskega pokojninskega zaklada za l. 1901.
7. Priloga 2. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep normalno-šolskega zaklada za l. 1901.
8. Priloga 3. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep deželno-kulturnega zaklada za leto 1901 in proračun za l. 1903.
9. Priloga 4. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep deželnega posojilnega zaklada za l. 1901 in proračun za leto 1903.
10. Priloga 5. Proračun učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1903.
11. Priloga 6. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep zaklada prisilne delavnice za l. 1901 in proračun za leto 1903.
12. Priloga 7. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlagajo računski sklepi ustanovnih zakladov za leto 1901 in proračuni za leto 1903.
13. Priloga 8. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga proračun normalno-šolskega zaklada za leto 1903.

Stenographischer Bericht

der achten Sitzung

des krainischen Landtages

in Laibach

am 20. Oktober 1903.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Otto Edler von Detela. — Regierungsvertreter: R. f. Landespräsident Excellenz Victor Freiherr von Hein und k. k. Landesregierungsrath Wilhelm Ritter von Laschan. — Sämtliche Mitglieder mit Ausnahme von: Fürstbischof Dr. Anton Bonaventura Jeglič, Ivan Božič, Dr. Janko Brejce, Peter Grasselli, Leopold Freiherr von Liechtenberg, Andreas Mejač, Wilhelm Pfeifer. — Schriftführer: Landschafts-Sekretär Josef Pfeifer.

Tagesordnung:

1. Lesung des Protokolles der 7. Landtags-Sitzung vom 16. Oktober 1903.
2. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.
3. Ergänzungswahl von 3 Mitgliedern und 2 Mitglieder Stellvertretern in die Erwerbsteuer-Landeskommission und die Erbschaftswahl eines Mitgliedes und dessen Stellvertreters in die Personal-Einkommensteuer-Berufungskommission.
4. Beilage 18. Bericht des Landesausschusses, betreffend die Wiedervorlage der in der letzten Session eingebrachten Landtagsvorlagen.
5. Rechenschaftsbericht des Landesausschusses für die Zeit vom 1. Oktober 1901 bis Ende September 1902.
6. Beilage 1. Bericht des Landesausschusses mit der Vorlage des Rechnungsabschlusses des krainischen Lehrerpensionsfondes für das Jahr 1901.
7. Beilage 2. Bericht des Landesausschusses, mit welchem der Rechnungsabschluß des Normalschulfondes für das Jahr 1901 vorgelegt wird.
8. Beilage 3. Bericht des Landesausschusses, womit der Rechnungsabschluß des Landeskulturfondes für das Jahr 1901 vorgelegt wird.
9. Beilage 4. Bericht des Landesausschusses, womit der Rechnungsabschluß des Landesanlehensfondes für das Jahr 1901 und der Voranschlag für das Jahr 1903 vorgelegt wird.
10. Beilage 5. Voranschlag des Lehrerpensionsfondes für das Jahr 1903.
11. Beilage 6. Bericht des Landesausschusses, womit der Rechnungsabschluß des Zwangsarbeitshausfondes für das Jahr 1901 und das Präliminare für das Jahr 1903 vorgelegt wird.
12. Beilage 7. Bericht des Landesausschusses, mit welchem die Rechnungsabschlüsse der Stiftungsfonde für das Jahr 1901 und die Voranschläge für das Jahr 1903 vorgelegt werden.
13. Beilage 8. Bericht des Landesausschusses mit der Vorlage des Normalschulfondes-Voranschlages für das Jahr 1903.

14. Priloga 9. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlagata računski sklepa kmetijske šole na Grmu o šoli in o gospodarstvu za leto 1901 z imovinskima razkazoma ter z razkazom o uspehih gospodarskih panog.
15. Priloga 10. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlagata proračuna kranjske kmetijske šole na Grmu za leto 1903.
16. Priloga 11. Poročilo deželnega odbora gledé dovolitve višjih nego 20% doklad za cestne namene.
17. Priloga 12. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži načrt zakona o zvišanji potrebsčine za uravnavo Mirne.
18. Priloga 13. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlagajo računski sklepi bolničnega, blazničnega, porodničnega in najdeniškega zaklada za leto 1901 in razkazi imovine teh zakladov koncem leta 1901.
19. Priloga 14. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži računski sklep gledališkega zaklada za l. 1901.
20. Priloga 15. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predložé proračuni bolničnega, blazničnega, porodničnega in najdeniškega zaklada za leto 1903.
21. Priloga 16. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep pokojninskega zaklada deželnih uslužbencev za leto 1901 in proračun za leto 1903.
22. Priloga 17. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep garancijskega zaklada Dolenjskih železnic za leto 1901 in razkaz imovine tega zaklada koncem leta 1901.
23. Priloga 19. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži proračun deželnega zaklada za l. 1903.
24. Priloga 20. Poročilo deželnega odbora gledé zakupa užitnine od strani dežele.
25. Priloga 21. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi deželnega prispevka za vodovod v Zagorji na Savi.
26. Priloga 22. Poročilo deželnega odbora s proračunom gledališkega zaklada za leto 1903.
27. Priloga 23. Poročilo deželnega odbora o razširjalni zgrabi domobranske vojašnice.
28. Priloga 24. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži računski sklep muzejskega zaklada za leto 1901.
29. Priloga 25. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži proračun muzejskega zaklada za leto 1903.
30. Priloga 28. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži računski sklep deželnega zaklada za leto 1901.
31. Priloga 31. Poročilo deželnega odbora o pokojnini nadučitelja Josipa Levičnika v Železnikih.
32. Priloga 32. Poročilo deželnega odbora z načrtom zakona o uvrstitvi okrajne ceste od Železnikov do Podrošta in nove ceste od Podrošta do Petrovegabrda na deželni meji med deželne ceste.
33. Priloga 36. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi deželnega prispevka za uravnavo Save med Lazami in Senožeti, med Litijo in Savo in pa pri Krškem.
34. Priloga 37. Poročilo deželnega odbora o preložitvi Beloške deželne ceste na Štiklu z dotičnim načrtom zakona.
35. Priloga 38. Poročilo deželnega odbora o stanju Ljubljanskega mestnega loterijskega posojila.
14. Beilage 9. Bericht des Landesauschusses, mit welchem die Rechnungsabschlüsse der krainischen landwirtschaftlichen Schule in Stauden über die Schule und den Wirtschaftsbetrieb für das Jahr 1901 samt dem Vermögensausweise und dem Erfolgsausweise über die Wirtschaftszweige vorgelegt werden.
15. Beilage 10. Bericht des Landesauschusses, womit die Voranschläge der krainischen landwirtschaftlichen Schule in Stauden für das Jahr 1903 vorgelegt werden.
16. Beilage 11. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Bewilligung von mehr als 20%igen Umlagen für Straßenzwecke.
17. Beilage 12. Bericht des Landesauschusses, womit ein Gesetzentwurf betreffend die Erhöhung des Erfordernisses für die Regulierung des Neuringbaches vorgelegt wird.
18. Beilage 13. Bericht des Landesauschusses, womit die Rechnungsabschlüsse des Kranken-, Irren-, Gebärdhaus- und Findelhauses für das Jahr 1901 nebst den Vermögensnachweisungen dieser Fonds mit Ende 1901 vorgelegt werden.
19. Beilage 14. Bericht des Landesauschusses, womit der Rechnungsabschluß des Theaterfonds für das Jahr 1901 vorgelegt wird.
20. Beilage 15. Bericht des Landesauschusses, womit die Voranschläge des Kranken-, Irren-, Gebärdhaus- und Findelhausfonds für das Jahr 1903 vorgelegt werden.
21. Beilage 16. Bericht des Landesauschusses, mit welchem der Rechnungsabschluß des Pensionsfonds der Landesbediensteten für das Jahr 1901 und der Voranschlag für das Jahr 1903 vorgelegt wird.
22. Beilage 17. Bericht des Landesauschusses, mit welchem der Rechnungsabschluß des Garantiefonds der Untertrainerbahnen für das Jahr 1901 und die Nachweisung des gesamten Vermögens dieses Fonds mit Ende 1901 vorgelegt wird.
23. Beilage 19. Bericht des Landesauschusses mit Vorlage des Voranschlages des Landesfonds für das Jahr 1903.
24. Beilage 20. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Pachtung der Verzehrungssteuer seitens des Landes.
25. Beilage 21. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Bewilligung eines Landesbeitrages für die Wasserleitung in Sagor a/d Save.
26. Beilage 22. Bericht des Landesauschusses mit dem Voranschlage des Theaterfonds für das Jahr 1903.
27. Beilage 23. Bericht des Landesauschusses, betreffend den Erweiterungsbau der Landwehrkaserne.
28. Beilage 24. Bericht des Landesauschusses, womit der Rechnungsabschluß des Museumsfonds für das Jahr 1901 vorgelegt wird.
29. Beilage 25. Bericht des Landesauschusses, womit der Voranschlag des Museumsfonds für das Jahr 1903 vorgelegt wird.
30. Beilage 28. Bericht des Landesauschusses mit Vorlage des Rechnungsabschlusses des Landesfonds für das Jahr 1901.
31. Beilage 31. Bericht des Landesauschusses, betreffend den Ruhegenuß des Oberlehrers Josef Levičnik in Eisnern.
32. Beilage 32. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Einreihung der Bezirksstraßenstrecke von Eisnern bis Podrošt und der neuen Straße von Podrošt bis Petrovobrdo an der Landesgrenze in die Kategorie der Landesstraßen unter Anschluß des einschlägigen Gesetzentwurfes.
33. Beilage 36. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Bewilligung eines Landesbeitrages zur Regulierung der Save in den Strecken Laase-Senožet, Littai-Sava und bei Gurkfeld.
34. Beilage 37. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Umlage der Weißenfelder Landesstraße am Stückelberge, unter Anschluß des bezüglichen Gesetzentwurfes.
35. Beilage 38. Bericht des Landesauschusses über den Stand des Laibacher städtischen Lotterieanlehens.

Začetek seje ob 10. uri 40 minut dopoludne.

Beginn der Sitzung um 10 Uhr 40 Minuten Vormittag.

Deželni glavar:

Konstatujem sklepčnost visoke zbornice ter otvarjam sejo.

Prosim gospoda zapisnikarja, da prečita zapisnik zadnje seje.

1. Branje zapisnika 7. deželno-zborske seje dne 16. oktobra 1903.**1. Lesung des Protokoll'es der 7. Landtags-sitzung vom 16. Oktober 1903.****Tajnik Pfeifer:**

(Bere zapisnik 7. seje v slovenkem jeziku. — *Wießt das Protokoll der 7. Sitzung in slovenischer Sprache.*)

Deželni glavar:

Gospod poslanec dr. Krek se je oglasil za besedo k zapisniku.

Poslanec dr. Krek:

Visoka zbornica! O dogodkih v zadnji seji, kar se jih tiče moje osebe, ima naš zapisnik sledeče poročilo (bere: — *ließt*):

„Zapisnikar Uršič prečita daljni del interpelacije gospoda dr. Šusteršiča glede univerze v Ljubljani.“

in takoj za tem pride stavek (bere: — *ließt*):

„Gospod dr. Krek prosi gospoda predsednika, naj konstatira, ali je visoka zbornica sklepčna. Nato besedo poprimeta gospoda Hribar in Njega ekszellenca baron Schwegel.“

Iz tega zapisnika po mojih mislih ni razvidno, kar se je v zadnji seji vršilo. Jaz sem čakal namreč časa, ko je eden gospodov zapisnikarjev po nalogu gospoda deželnega glavarja prenehal čitanje, zato ker sem si mislil, da je to ravno primeren čas, da se smem oglasiti za besedo k formalnemu postopanju. Ako namreč gospod deželni glavar vzame enemu zapisnikarju besedo, je čitanje, dokler ne da besede drugemu, pretrgano in jaz imam pravico, tako sem sodil, staviti kak predlog.

Zato predlagam, da se zapisnik tako-le spremeni:

Po stavku:

„Zapisnikar Uršič prečita daljni del interpelacije gospoda dr. Šusteršiča glede ustanovitve univerze v Ljubljani.“ —
ustavi naj se ta-le stavek:

„Gospod predsednik ustavi čitanje po zapisnikarju Uršiču.“

Potem naj se namestu odstavka:

„Dr. Krek prosi gospoda predsednika, naj konstatira, ali je visoka zbornica sklepčna,“ zapiše:

„Dr. Krek prosi besede v formalnem oziru. Ko mu gospod predsednik podeli besedo, predlaga, naj se konstatuje število navzočih zborničnih članov.“

To sta bili pač dve dejanji, dejanje, ko se je meni podelila beseda, in dejanje, ko sem pred-

lagal, naj se konstatira število v zbornici navzočih članov.

In ravno tako predlagam, naj se odstavek:

„Zapisnikar Pfeifer prečita daljni del navedene interpelacije“ — glasi tako-le:

„Gospod predsednik pozove zapisnikarja Pfeiferja, naj čita daljni del navedene interpelacije; to se zgodi.“

Vzrok temu predlogu je ravno jasnost glede tega dogodka, ki bi bil sicer neumljiv, neumljiv zaradi tega, ker bi se jasno ne videlo, da sem imel jaz pravico staviti predlog, in neumljiv tudi glede na gospoda deželnega glavarja, ki je meni dal besedo vmes med branjem interpelacije, kakor bi se iz sedanjega zapisnika videlo.

Torej v tem zmislu predlagam, naj se zapisnik popravi.

Deželni glavar:

Jaz moram le konstatirati, da sem jaz ustavil čitanje interpelacije potem, ko se je gospod poslanec dr. Krek vzdignil in rekel, da stavi predlog v formalnem oziru (Poslanec Hribar: — *Abgeordneter Hribar*: „Aha, čujmo! Je že dobro!“), ker sem smatral, da stavi predlog bodisi glede čitanja interpelacije ali v drugem formalnem oziru (Poslanec dr. Tavčar: — *Abgeordneter Dr. Tavčar*: „Torej je zapisnik pravilen!“), ampak prej, ker se od nobene strani ni zahtevalo, da se preneha čitanje, nisem imel nobenega povoda, da bi bil čitanje interpelacije ustavil.

Dalje pa je istina, da je gospod poslanec dr. Krek zahteval, da naj se seštejejo navzoči člani, če je zbornica sklepčna, in da sem se jaz potem sklical na dosedanje prakso in na § 9. opravilnega reda, čegar besedilo jasno govori za to, da je samo za sklepanje potrebna navzočnost nadpolovičnega števila poslancev. Če pa visoka zbornica želi, da mora tudi za obravnave biti nadpolovično število poslancev navzočih, ne preostaje drugega, kakor ustavnim potom premeniti dotično določbo, kajti pri nas se je na to vedno gledalo samo pri sklepanju.

Kar se pa tiče dalje poprave zapisnika, mislim, da ne bo ugovora proti temu, da se zapisnik tako premeni, kakor je gospod poslanec dr. Krek predlagal, namreč da se reče, da je on zahteval, da se konstatira število navzočih gospodov poslancev, torej da pride to notri v zapisnik. (Poslanec dr. Šusteršič: — *Abgeordneter Dr. Šusteršič*: „Gospod poslanec dr. Krek je popolnoma precizen predlog stavil glede spremembe zapisnika!“)

Prosim torej, da se mi izroči pisani predlog! (Zgodi se. — *Geſchieht*.)

Vprašam visoko zbornico, ali se strinja s tem, da se zapisnik tako spremeni, kakor je gospod poslanec dr. Krek predlagal?

Abgeordneter Excellenz Freiherr v. Schwegel:

Ich bitte um's Wort.

Deželni glavar :

Gospod poslanec ekscelenca baron Schwegel ima besedo.

Abgeordneter Excellenz Freiherr v. Schwegel :

Ich habe nur zu bemerken, daß zwischen der Darstellung des Herrn Antragstellers, welche eine Änderung des Protokolles wünscht, und zwischen den Mitteilungen, die wir von Seite des Herrn Vorsitzenden erfahren haben, ein wesentlicher Unterschied besteht, und diesen Unterschied müssen wir hier sehr strenge im Auge behalten.

Wenn nämlich von Seite des Herrn Antragstellers behauptet wird, es sei auf Anordnung des Herrn Vorsitzenden eine Unterbrechung der Verlesung der Interpellation eingetreten, so steht dem gegenüber die Erklärung des Herrn Vorsitzenden, daß er eine solche Unterbrechung nicht eintreten ließ, sondern daß diese Unterbrechung erst dann erfolgte, nachdem Dr. Krek sich zum Worte gemeldet hatte.

Das ist ein ganz wesentlicher Unterschied und der, glaube ich, muß konstatiert werden.

Wenn nun das Protokoll rektifiziert werden soll, so glaube ich weiters, daß dies nur nach der Richtung möglich sei, daß dann auch alle anderen Erklärungen, welche bei diesem Anlasse von den verschiedenen Seiten des hohen Hauses zum Ausdruck gelangten, in irgend einer Weise ebenfalls im Protokolle Berücksichtigung zu finden hätten. Da dies in dem Protokolle, wie es zur Verlesung gelangte, nicht der Fall ist, und wenn das hohe Haus nach einer Richtung eine Rektifizierung des Protokolles wünscht, so wäre nach meiner Ansicht zunächst eine derartige Fassung festzustellen und dann der Beschlussfassung des hohen Hauses zu unterbreiten, welche auch in der soeben angedeuteten Richtung das Protokoll vervollständigen würde, weil es doch nicht angeht, in einseitiger Weise eine Korrektur durchzuführen, ohne dementsprechend das Ganze zu ändern. (Klici v središču: — Rufe im Centrum: „To je res!“)

Deželni glavar :

Gospod poslanec dr. Krek ima besedo.

Poslanec dr. Krek :

Resnica je, da je na videz res v nasprotju to, kar je rekel gospod deželni glavar in kar pravim jaz. Gospod deželni glavar namreč pravi, da ni pretrgal čitanja interpelacije, jaz pa konstatiram, in gospod glavar se bo gotovo spomnil, da sem se jaz oglasil k besedi šele potem, ko je ustal gospod zapisnikar Uršič z namenom, da se poda proč od branja. In to se seveda ni moglo drugače zgoditi, kakor po naredbi gospoda glavarja, in zato sem mislil, da je to pravi čas za-me, da stavim svoj predlog. To mislim, da bodo gospodje radi pritrdili: preden je gospod zapisnikar Pfeifer vzel interpelacijo v roke, sem jaz stavil dotični predlog. Tedaj so moje poprave popolnoma resnici odgovarjajoče.

Deželni glavar :

Jaz moram le konstatirati, da nisem poprej u s t a v i l čitanja interpelacije, predno se ni gospod poslanec dr. Krek oglasil k besedi, in da se je od te (desne — rešten) strani ugovarjalo, da sploh nimam pravice, komu besedo podeliti, dokler se čita interpelacija. Ako bi bil jaz poprej čitanje pretrgal, bi za tako ugovarjanje gospodje sploh ne bili imeli povoda.

Mogoče je bil utis tak, ko je gospod zapisnikar Uršič ustal; ampak jaz sem samo gledal na gospoda poslanca dr. Kreka, ko se je k besedi oglasil, nisem pa zapazil, da je gospod zapisnikar Uršič ustal in proč šel.

Sicer pa Njega ekscelenca gospod poslanec baron Schwegel predlaga, da se zapisnik sploh spremeni, ne samo v tem zmislu, kakor je predlagal gospod poslanec dr. Krek, temveč tudi drugače.

Stellen Excellenz keinen konkreten Antrag wegen Abänderung des Protokolles?

Abgeordneter Excellenz Freiherr von Schwegel :

Ich sagte, wenn von Seite des Herrn Vorsitzenden und im Sinne des Wunsches des hohen Hauses eine Änderung des Protokolles veranlaßt werden soll, dann wäre von der heutigen Verifizierung des Protokolles Umgang zu nehmen und für die nächste Sitzung ein neues Protokoll zu verfassen, das allen geäußerten Wünschen Rechnung trägt. Eine andere Form kann ich mir nicht denken und ich kann nicht glauben, daß jemand eine Vervollständigung des Protokolles von der einen Seite verlangen könnte, ohne daß auch eine Vervollständigung von der anderen Seite erfolgt.

Deželni glavar :

Gospod poslanec dr. Šusteršič, ki se je že prej oglasil k zapisniku, ima besedo.

Poslanec dr. Šusteršič :

Visoka zbornica! Naj mi bo dovoljeno, da tudi jaz stavim nek predlog glede poprave zapisnika, ki se meni in mojim somišljenikom zdi velike važnosti; kajti tukaj se gre, dognati jako važen prejudic. Toda pred vsem hočem odgovarjati stališču, katero zavzema gospod predsednik zbornice na eni strani, in stališču, katero je na drugi strani zavzel ekscelenca gospod poslanec baron Schwegel.

Kar se pred vsem tiče častitega gospoda predsednika, je on popolnoma prezrl dejstvo, na katero je opozarjal častiti gospod moj tovariš in prijatelj dr. Krek, namreč da se je gospod dr. Krek oglasil k besedi v zadnji seji v tistem presledku, ki je, kakor popolnoma naravno, nastal v tistem hipu, ko je gospod predsednik odredil, da ne čita interpelacije več gospod tajnik Uršič, ampak da čita naprej gospod tajnik Pfeifer. Gospod Uršič je nehal čitati in gospod Pfeifer je bil ravno na poti k svojemu sedežu. To je naravno presledek in v

tistem predledku se je gospod poslanec dr. Krek oglasil k besedi. Torej če se tudi tukaj kedo na najstrožje stališče postavi, katero ste zavzeli častiti nasprotni stranki, namreč da se čitanje interpelacije kakor govor ne sme prekiniti, stališče, o katerem se končno da diskutirati, tudi s tega stališča je popolnoma prav, da je gospod poslanec dr. Krek, ko se je oglasil, dobil besedo, ker je bilo čitanje interpelacije, brez ugovora od katerekoli strani, prekinjeno; in to dejstvo, da je čitanje bilo prekinjeno, mora biti v zapisniku označeno po naših mislih, že zaradi tega, da se tudi iz najstrožjega stališča ne more ugovarjati temu, da je gospod poslanec dr. Krek v tistem hipu zadobil besedo.

Kar se tiče postopanja s predlogi gospoda poslanca dr. Kreka pa opozarjam visoko zbornico na § 12. opravilnika, ki se glasi, da predsednik otvori sejo, ko se je prepričal, da je zbornica sklepčna. Na to se prečita zapisnik zadnje seje in se vsled mogočih ugovorov popravi, in šele potem, ko je predsednik izrekel, da je zapisnik pravilen, šele potem se sme sploh seja nadaljevati.

Torej to nikakor ne gre, kar je ekscelenca gospod poslanec baron Schwegel predlagal, da zbornica danes samo v principu sklepa, da se ima zapisnik popraviti, in da se potem šele v prihodnji seji verificira. Temu nasprotuje § 12. opravilnega reda, kjer stoji, da se seja sploh ne more nadaljevati, predno ni zapisnik potrjen.

V ostalem pa, da se zapisnik dopolni tako, da pridejo notri vse izjave, ki so bile v zadnji seji podane, se popolnoma strinjam z gospodom predgovornikom ekscelenco baronom Schwegljem, ravnotako kakor s tem, da ima zbornica sklepati, v čem se zapisnik rektificira in v čem se ne rektificira.

In sedaj pridem k predlogu, katerega name-ravam glede rektificiranja zapisnika jaz staviti. Kakor znano, sem se v zadnji seji kmalu za tovarišem gospodom dr. Krekom in sicer med čitanjem interpelacije jaz oglasil k besedi v formalnem oziru in gospod glavar mi je tudi dal besedo, in jaz trdim, da sem imel takrat pravico do besede in sicer zaradi tega, ker sem protestiral zoper postopanje, ki se je izvršilo takrat, ko je bilo čitanje interpelacije prekinjeno, namreč takrat, ko je tovariš gospod dr. Krek zahteval, da se konstatira, ali je zbornica sklepčna, ali ne.

Dotični pasus oficijelnega zapisnika se glasi tako-le (bere — liešt):

„Gospod dr. Šusteršič prosi gospoda predsednika, da konstatira, ali je visoka zbornica sklepčna ali ne.“

Ta pasus ne odgovarja popolnoma in sicer v bistvu ne odgovarja popolnoma temu, kar sem jaz izjavil, in jaz se v tem pogledu lahko sklicujem na stenografični zapisnik, ki se izrečno glasi (bere — liešt):

„Jaz konstatujem, gospod glavar, da zbornica ni sklepčna, ker ni 19 poslancev navzočih.“

Jaz predlagam torej, da se navedeni pasus v oficijelnem zapisniku spremeni tako-le:

„Gospod dr. Šusteršič se oglosi k besedi v formalnih zadevah in konstatuje, da zbornica ni sklepčna, ker ni 19 poslancev navzočih, in prosi, da gospod predsednik konstatuje, jeli zbor sklepčen ali ne, in za slučaj, da ni sklepčen, izvaja konsekvence.“

Na to potem to sledi, kar je v zapisniku in kar lahko ostane, ker je po naših mislih pravilno. Za nas je pa jako velikega pomena, da je vse to v zapisniku konstatirano in sicer raditega, ker je naša stranka prepričana, da je bilo popolnoma nepravilno, da gospod deželni glavar ni odredil štetja glasov in konstatiral sklepčnosti takrat, ko smo mi to zahtevali. Gospodje se sklicujejo na § 9. opravilnega reda, ki pravi, da je za sklepanje potrebna prisotnost več kot polovica poslancev. Zadnjega slučaja pa ni presojeti samo po § 9. opravilnega reda, ampak so še drugi paragrafi opravilnika, ki popolnoma potrjujejo naše stališče.

Visoka zbornica! Čitala se je takrat interpelacija. V § 45. opravilnika je izrečeno precizno, da se interpelacije morajo čitati v seji visokega zbora. Kaj pa je seja visokega zbora, to nam tudi opravilni red pove. § 11. določa, da ima deželni zbor rešavati vse zadeve, ki spadajo v njegov delokrog — in med te zadeve spada tudi čitanje interpelacij, — in to reševanje, pravi, da se mora v sejah zgoditi, in § 12. pa pravi, da predsednik otvori sejo, kadar je sklepčno število poslancev navzočih. Kot seja se more torej, in sicer tudi ne glede na besedilo opravilnika, kakor je ja samo po sebi umevno in kakor drugače biti ne more, — smatrati samo tisti zbor poslancev, ki je sklepčen. To izraža popolnoma jasno opravilnik deželnega zbora.

Jaz dobro vem, zakaj se gospodje našemu stališču tako protivijo. Protivijo se tako, ker se v tistem hipu, kakor hitro se naši zahtevi ugodi in konstatira, ali je zbornica sklepčna ali ne, pokaže, da je večina preslaba, sama trajno vzdrževati sklepčnost te zbornice (živahno pritrdjevanje na levi in ugovarjanje v središču in na desni, — *Lebhafte Zustimmung links und Widerspruch im Centrum und rechts*). Ta večina, ki na eni strani za-se zahteva vse pravice, je na drugi strani pa preslaba, da bi izvrševala dolžnosti večine. (Burno odobravanje in ploskanje na levi in na galeriji; nemir in ugovori v središču in na desni, — *Stürmischer Beifall und Händeklatschen links und auf der Gallerie; Unruhe und Widerspruch im Centrum und rechts*).

Jaz se zadostim za ta hip s to svojo izjavo, — eventualno sem pripravljen tudi še nadalje debatirati — in stavim torej formalni predlog, katerega sem že prečital in ga bom gospodu glavarju pisмено izročil. (Ponovljeno živahno odobravanje in ploskanje na levi in na galeriji. — *Erneuerter lebhafter Beifall und Händeklatschen links und auf der Gallerie.*)

Deželni glavar:

Besedo ima ekscelenca gospod poslanec baron Schwegel.

Abgeordneter Excellenz Freiherr v. Schwegel:

Vonseite der geehrten Herren Vorredner auf der linken Seite des Hauses werden Korrekturen des Sitzungsprotokolles beantragt. Ich konstatiere vor Allem, daß ich in dieser Richtung bisher keinen Antrag gestellt, sondern nur bemerkt habe, daß, wenn der geehrte Herr Vorsitzende diesbezüglich Verfügungen zu treffen geneigt wäre, dieselben von meiner Seite nach gewissen Richtungen keinem Widerstande begegnen würden. Nun werden aber formelle Anträge gestellt und ich muß konstatieren, daß wenn diese Anträge, was ich nicht bestreiten will, in gewissen Richtungen ihre Berechtigung haben, daß dann aber auch gleichzeitig das Protokoll soweit ergänzt werden muß, daß sich das Bild der Verhandlung genau herausstelle. Es ist ja zu konstatieren, daß die schriftlichen Protokolle, die hier verlesen werden, in der Regel so allgemein lauten, daß sie tatsächlich ein genaues Bild der Verhandlungen nicht geben.

Während auf der einen Seite von der Beschlußfähigkeit gesprochen und verlangt wird, daß ein Antrag auf Auszählung des Hauses beziehungsweise die Konstatierung der Beschlußfähigkeit in jedem beliebigen Augenblicke gestellt werden dürfe, ist von der anderen Seite konstatiert worden, daß nach der Geschäftsordnung, wie sie von dieser Seite aufgefaßt wird, die Konstatierung der Beschlußfähigkeit nur anlässlich von Beschlußfassungen verlangt werden kann. Da es sich im vorliegenden Falle also nicht um einen Beschluß gehandelt hat, so kann eine Auszählung vonseite des Herrn Vorredners nicht verlangt werden.

Eine andere Auffassung ging dahin, daß die Sitzung gewissermassen unterbrochen wurde dadurch, daß zwischen den Schriftführern ein Wechsel stattfand, indem der eine Schriftführer, müde vom Vorlesen, dem andern den Platz abtrat.

Ich will über die Geschäftsordnung und die Feinheiten derselben hier nicht diskutieren, es scheint mir aber, daß die Verlesung der Interpellation durch bestellte Beamte ein und derselbe Akt ist und bei einem Wechsel der Beamten eine Unterbrechung der Verlesung nicht eintritt. Die Unterbrechung findet erst in dem Momente statt, wenn der Vorsitzende aus bestimmten Gründen eine Unterbrechung eintreten läßt und vielleicht die Fortsetzung der Verlesung für die nächste Sitzung anordnet.

In dieser Auffassung glaubte ich die Anschauung des geehrten Herrn Vorsitzenden zu erkennen und ich kann andererseits konstatieren, daß wenn behauptet wird, die Erklärungen, welche von den geehrten Herren Vorrednern auf der linken Seite des hohen Hauses vorgebracht wurden, müssen im schriftlichen Protokolle Aufnahme finden, daß dann auch von unserer Seite die Aufnahme der von uns abgegebenen Erklärungen bezüglich der Zulässigkeit des Verlangens nach Auszählung des Hauses in jedem beliebigen Augenblicke, beziehungsweise die Aufnahme meiner kurzen diesbezüglichen Erklärung, welche, was ich unmittelbar zuvor zu konstatieren in der Lage war, bereits im stenographischen Protokolle der letzten Sitzung Aufnahme gefunden hat, mit vollem Rechte verlangt werden kann und muß, damit auch der Standpunkt der Parteien auf dieser (desni — rechten) Seite des Hauses aus dem schriftlichen Protokolle genau zu konstatieren sei.

Das aber, meine Herren, beruht auf einem großen Irrtum, wenn vorausgesetzt wird, daß die arbeitswilligen Parteien von der Majorität dieses Hauses ihre Anwesenheit im Hause nur deshalb nicht in Frage stellen lassen, weil sie bezüglich der Majorität nicht genügend stark sind, — dem ist nicht so, aber auf der anderen Seite ist allerdings gewiß anzuerkennen, daß die Verlesung eines Buches, das bereits im Druck erschienen und aller Welt bekannt ist und das nun hier im Hause Stunde um Stunde verlesen wird, tatsächlich kaum das Interesse irgend jemandes so fesseln kann, daß die Forderung, daß er sich zu Füßen des Vorlesers hinsetzt und ihn anhört, berechtigt erscheinen könnte. (Zivahna veselost v središču in na desni. — Lebhaftes Heiterkeit im Centrum und rechts.) Der geehrte unmittelbare Herr Vorredner weiß aus Erfahrung genau, wie es bei derartigen Verlesungen auch anderswo zuzugehen pflegt, daß das Haus sich mitunter so vollständig leert, daß man kaum mehr Personen als die Stenographen und den Vorleser selbst darin erblickt. Das sind allerdings Mittel, mit denen eine obstruierende Partei operiert, unmöglich aber kann darin ein Mittel erblickt werden, um arbeitswillige Majoritätsparteien zum Anhören derartiger Interpellationen zu zwingen. (Zivahno odobravanje v središču in na desni. — Lebhafter Beifall im Centrum und rechts.) In dem Momente, wo ein Beschluß gefaßt werden soll, da ist allerdings geschäftsmäßig die Anwesenheit der Majorität der Abgeordneten notwendig, aber zu einem solchen Finale ist es nicht gekommen und es kann also in dieser Hinsicht nach meiner bescheidenen Auffassung aus der Nichtanwesenheit der beschlußfähigen Anzahl von Mitgliedern des Hauses im Saale während der Verlesung der Interpellation weder dem geehrten Herrn Vorsitzenden, noch der Majorität dieses Hauses auch nur der geringste Vorwurf gemacht werden. (Pritrjevanje v središču in na desni. — Zustimmung im Centrum und rechts.)

Sollte also eine Rektifikation beziehungsweise eine Ergänzung des Sitzungsprotokolles vom hohen Hause verlangt werden, so glaube ich, daß es, da ich für diesen Fall den Antrag stellen müßte, daß eine Ergänzung des Protokolles auch nach anderen Richtungen stattfindet und nicht nur, wie eine solche von den geehrten Herren Vorrednern auf der linken Seite des Hauses beantragt wird, daß es angezeigt wäre, die Sitzung auf eine entsprechende Zeit jetzt zu unterbrechen, damit, wenn das hohe Haus dies wünscht, möglichst rasch — eine andere Absicht liegt mir ferne — ein Protokoll fertiggestellt wird, welches den Anforderungen aller Parteien und dem Standpunkte, welchen ein Protokoll zu vertreten hat, vollkommen entspricht.

Deželni glavar:

Gospod poslanec dr. Tavčar ima besedo!

Poslanec dr. Tavčar:

Visoka zbornica! Potem, ko je gospod deželni glavar izjavil, da se v zbornici branje interpelacije ni prenehalo, potem mislim, da se je popolnoma vzelo vsako opravičenje predlogu gospoda poslanca dr. Kreka. Stvar je za nas rešena in, če gospod

deželni glavar pravi, da takrat ni prenehalo branje interpelacije, je popolnoma opravičen zapisnik, kakor je bil prečitán.

Ker že ravno govorim o zapisniku, moram izraziti svoje začudenje nad tem, da imata gospod dr. Krek in gospod dr. Šusteršič že popolne kopije zapisnika v svojih rokah in to še prej, nego se je ta prečitál v naši zbornici. (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Čujte! Čujte!) To se meni vidi neka nepravilnost in nekaj takega, kar je v resnici prejudic za bodočnost. (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Gospod deželni glavar naj to pojasni!“)

Deželni glavar:

Prosim, jaz nimam zapisnika v rokah.

Poslanec dr. Tavčar:

(nadaljuje — fortfahrend:)

Kar se tiče stvari same, smo danes v tistem položaju, da vidimo, da hoče častita manjšina obstruirati s pomočjo zapisnika; nič drugega ne pomenjajo ti predlogi. Z vsem so poskusili in, kakor je videti, jim je tista „forza“, na katero je gospod dr. Šusteršič zadnjič kazal, dandanes pošla in sedaj, ko nimajo drugih sredstev, se oklepajo pa nesrečnega zapisnika po znanih drugih vzorcih, ker ta stvar ni zrasla na njihovi lastni deteli. (Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Kaj pa je zraslo na vaši deteli?“) Nič. (Smeh na levi, — Gelächter links.) Nič, ker je pri taki lenobi, kakor jo Vi pasete tukaj v zbornici, vsak nič boljši kot take prazne šale, kakor jih Vi uganjate danes v deželnem zboru! (Živahno odobravanje in ploskanje v središču in na galeriji. — Lebhafter Beifall und Gändeklatschen im Centrum und auf der Gallerie. — Ugovarjanje na levi. — Widerspruch links. — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Vi nam očitata lenobo! Saj še v ustavni odsek ne prideta!“)

Deželni glavar:

(zvoni — die Glocke schwingend)

Prosim, gospodje, mir! Jaz moram . . .

Poslanec dr. Tavčar:

(nadaljuje — fortfahrend:)

Vi nas bodete zasramovali, mi pa naj se Vam klanjamo. Tega ne bodete doživeli.

Deželni glavar:

(nadaljuje — fortfahrend:)

Jaz moram besede „lenoba“ in „prazne šale“ . . . (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Saj je to istina! Saj res ni nič drugega to!“) karati kot neparlamentarične in moram zaradi teh besedij poklicati gospoda govornika k redu.

Poslanec dr. Tavčar:

(nadaljuje — fortfahrend:)

Kar se tiče stvari same, opozarjam visoko zbornico na § 12., 2. odstavek pravičnega reda. (Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Aha! Čujmo!“) Prosim Vas, gospod dr. Šusteršič, pustite me v miru govoriti, saj bodele tudi Vi prišli k besedi. (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „On hoče zmiraj besedo imeti!“) Gospodje od te (leve — links) strani visoke zbornice so se postavili na stališče . . . (Poslanec Hribar: Abgeordneter Hribar: „Na stališče! — Veselost v središču in na desni. — Heiterheit im Centrum und rechts.) — torej dobro — na stališče, da je zapisnik, ki je tukaj napravljen o vsaki seji, nekaj stenografični zapisnik. Gospoda moja, saj to ni istina. Ta zapisnik se bistveno razlikuje od stenografičnega zapisnika in čisto neutemeljeno je, če se zahteva, da naj pridejo v ta zapisnik tudi stvari, ki v resnici spadajo v stenografični zapisnik. To je natanko povedano v § 12. v zadnjem ostavku, in jaz sem prepričan, da to, kar nam je bilo dano kot zapisnik zadnje seje predloženo, popolnoma ustreza v vsakem oziru predpisom obseženim v § 12. našega poslovnega reda. Zato bi bilo najbolje, da da gospod deželni glavar na glasovanje, ali je zapisnik potrjen ali ne, in vsako flikanje je nepotrebno, ker ž njim ne delamo nič drugega, nego da podpiramo neumestno obstrukcijo, katero je spravila nad nas katoliško-narodna stranka. (Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Naša obstrukcija je popolnoma umestna!“) To lahko poveste svojim kaplanom na deželi. (Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Vi pa obstruirate v finančnem odseku!“) V to se mi ne spuščamo! To je logika starih podplatov in ničesar drugega! Tega Vam v zbornici in še na galeriji nobeden ne bode verjel. (Poslanec Hribar: Abgeordneter Hribar: „Noben pameten član finančnega odseka ne bi pri glasovanju za to ustal!“)

Kar se pa tiče tistega očitanja, da zadeva večino vsa odgovornost in da je dolžnost večine skrbeti za to, da je zbornica vedno sklepčna, moram opozoriti na to, da imamo mi, ki smo tukaj obljubo storili pri svojem vstopu, vsi brez razlike, ali smo v večini ali v manjšini, gotove svoje dolžnosti. In prva in glavna dolžnost naša, — potem ko smo storili obljubo — je, da delamo v interesu dežele v tej zbornici, . . . (Živahno odobravanje v središču in na desni. — Lebhafter Beifall im Centrum und rechts. — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Res je!“) ne pa, da prihajamo v to zbornico razsajat in obstruirati. Če ste Vi konservativni možje, če ste katoliški možje, se morate sramovati tiste revolucije, ki ste jo Vi vzdignili v tem zboru. (Živahno odobravanje in ploskanje v središču in na desni. — Lebhafter Beifall und Gändeklatschen im Centrum und rechts.)

Deželni glavar:

Gospod poslanec dr. Šusteršič ima besedo.

Poslanec dr. Šusteršič:

Visoka zbornica! Ker je ravno gospod poslanec dr. Tavčar govoril, torej bi njemu najpoprej odgovarjal.

Gospod poslanec dr. Tavčar je pred vsem svoje začudenje izrazil, kako prideta dr. Šusteršič in dr. Krek do tega, da imata že kopije oficijelnega zapisnika v roki. (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „To je malo čudno!“) Jaz bom tovarišu gospodu dr. Tavčarju to izdal, na kak način sem prišel do tega, (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Morda ste ga sami sestavili?!“) da bo on v drugo sebi tudi vedel pomagati, ko bo prišel tisti moment — ker pravi, da mi obstrukcijo delamo — ko bo prišel tisti moment, katerega nam je častiti gospod tovariš že zadnjič obljubil, da bo namreč on obstrukcijo delal, kadar bo v manjšini. (Živahna veselost na levi. — Lebhaftes Geisterfeit links. — Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Bomo videli, če bomo takrat še živeli!“) Takrat bomo mi, gospodje, tudi skrbeli za to, da bomo imeli v rokah stenografični zapisnik današnje seje, in takrat bomo dobesedno čitali gospodu poslancu dr. Tavčarju in njegovim somišljenikom, kar je dr. Tavčar danes s toliko emfazo povedal proti takoimenovani obstrukciji. (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Vsaj ni gotovo, da boste Vi gospod dr. Šusteršič, takrat v zbornici sedeli!“) Mogoče, da ne, vsaj lahko oba jutri umreva, je vse mogoče, ampak na vsak način se bodo tukaj našli možje, ki bodo to Vam očitali, kar ste danes tukaj povedali.

Sedaj pa pridem do tiste tajnosti, katero bom gospodu poslancu dr. Tavčarju izdal. (Veselost na levi. — Geisterfeit links.) Namreč jaz sem vprašal: Kje se pa dobi v tej hiši na vpogled zapisnik, ki se bo v današnji seji čital — in to sem jaz vprašal pri gospodu deželnemu glavarju, torej gotovo pri najmerodajnejši osebi (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Dobro, to sem hotel vedeti!“) — jaz bi ga rad videl, in gospod glavar mi je na to odgovoril: Tega sedaj piše tajnik Pfeifer, in na to sem jaz vprašal: Kje pa je tajništvo v tej hiši? (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Pa ste strašno radovedni!“ — Veselost v središču. — Geisterfeit im Centrum.) Le počakajte, vsaj jaz nisem deželni odbornik, (Poslanec dr. Tavčar: Abgeordneter Dr. Tavčar: „Pa bi radi bili!“ — Veselost v središču. — Geisterfeit im Centrum.) da bi se tako dobro v tej hiši spoznal; le počakajte do konca, bom vse povedal. — No in na to sem šel v tajništvo, v tajništvo so mi služabniki pokazali, kje da je med zasedanjem deželnega zbora. (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Jako natančno pripovedujete!“ — Smeh v središču. — Gelächter im Centrum.) Seveda natančno, le počakajte, da nič ne prezrem, (Veselost na levi. — Geisterfeit links.) hočem jako natančno povedati celo tajnost, vse podrobnosti te tajnosti. (Živahna veselost na levi. — Lebhaftes Geisterfeit links.) Torej sluge so mi pokazali pot v tajništvo, šel sem torej tje in v taj-

ništvu sem oba tajnika, gospoda Pfeiferja in gospoda Uršiča skupaj dobil ter sem jima rekel: Kje je zapisnik? (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „No in kaj sta odgovorila?“) Hočem takoj povedati. (Veselost na levi. — Geisterfeit links.): Tam-le na mizi leži, no in jaz sem se vsedel, ga prebral in kar mi je kazalo notirati si, sem si notiral. In jaz mislim, gospod dr. Tavčar, Vam bo tudi vsak tajnik pokazal zapisnik, in jaz mislim, da je to tudi njegova dolžnost. To bi bilo vendar čudno, ako deželni poslanec pride k uradniku deželnega zbora in mu reče: pokažite zapisnik, da bi mu rekel: Ne, ga ne pokažem! Jaz mislim, da bi Vi, gospod poslanec dr. Tavčar, proti temu ugovarjali ravno tako odločno iz svojega stališča, kakor bi jaz ugovarjal iz svojega — stališča. (Živahna veselost. — Lebhaftes Geisterfeit.)

Nadalje pravi gospod poslanec dr. Tavčar, da manjšina hoče obstruirati s tem zapisnikom. Gospod tovariš, prijatelj dr. Krek je jako kratko utemeljil spremembo zapisnika in jaz sem potem, ker sem moral že odgovarjati na razne ugovore, nekoliko daljše govoril in označil naše stališče ter natančno razložil, zakaj mi polagamo važnost na spremembo oficijelnega zapisnika, ker ima veliko več pomena, kakor stenografični zapisnik. Tukaj se, gospoda moja, ne gre za obstrukcijo, ampak za to, da je oficijelni zapisnik tako sestavljen, da odgovarja pravnemu stališču naše stranke, in jaz nimam ničesar proti temu, da podaje tudi sliko pravnega stališča častite večine. Proti temu mi nimamo čisto nič.

Torej toliko glede zapisnika. Mi pa nikakor ne zahtevamo in nismo nikdar zahtevali, da bi se ves stenografični zapisnik povzel v oficijelni zapisnik, ampak naši predlogi so bili popolnoma kratki, precizni in se držijo strogo v okviru, ki je po opravniku določen za oficijelni zapisnik vsake seje. —

Prehajam sedaj k ugovorom Njega ekscelence gospoda poslanca barona Schwegla. Ja, gospoda moja, gospod poslanec ekscelence baron Schwegel se v velikem delu svojega govora ni držal stvari. On je trdil, da smo mi zahtevali, da naj častiti gospodje njegove stranke sede tam pri nogah tajnikovih in poslušajo vsako besedo interpelacije. (Živahna veselost. — Lebhaftes Geisterfeit.) To, kar trdi ekscelence gospod poslanec baron Schwegel, mi nismo nikdar zahtevali, ampak zahtevali smo to, da se interpelacija čita v sklepni seji. (Pritrjevanje na levi. — Zustimmung links.) Če gospodje potem poslušajo, ali ne, nam je popolnoma vse eno, zaradi nas imajo lahko bato v ušesih, (Živahna veselost na levi. — Lebhaftes Geisterfeit links.) ampak tukaj morajo biti v seji, (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Zakaj pa Vi niste bili notri?“) ker je dolžnost večine vzdrževati sklepčnost visoke zbornice, manjšina pa nima niti najmanjše dolžnosti v tem pogledu. (Pritrjevanje na levi. — Zustimmung links.)

Gospod poslanec dr. Tavčar se je seveda skliceval na to, češ, vsak poslanec, ko je vstopil v to zbornico, je obljubo storil, da bo delal v inte-

resu dežele. Da, storili smo obljubo, da bomo delovali v interesu dežele, ne pa v interesu Vaše stranke (Frenetično, dolgotrajno odobravanje in ploskanje na levi in na galeriji, ugovarjanje v središču, — Frenetischer, anhaltender Beifall und Händeklatschen links und auf der Gallerie, Widerspruch im Centrum) ne pa v interesu take umetne večine, kakor jo imate Vi, ki imate v vseh vaših volilnih okrožjih skupaj celih 6000 volilcev, mi pa štejemo (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Smo že večkrat slišali!“) v naših volilnih okrožjih 37.000 volilcev, pa smo v manjšini. (Poslanec dr. Tavčar: Abgeordneter Dr. Tavčar: „Vi ne zastopate 37.000 volilcev, 200 kaplanov Vi zastopate!) Mi imamo sami presojeti po svoji lastni vesti, kako bomo zastopali interese dežele, interese svojih volilcev in interese celokupnega ljudstva. (Živahno pritrjevanje na levi, — Lebhaftige Zustimmung links. — Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Vas bodo že obsodili volilci!“) Dobro, če nas bodo obsodili, bomo z mirno vestjo doma ostali. Kaj mislite, da mene tako veseli ta-le politika? V tistem hipu, ko me ljudstvo odveže moje dolžnosti, bom jako vesel se umaknil v privatno življenje, potem me bo tudi gospod poslanec dr. Tavčar bolj prijazno gledal, kakor sedaj; (veselost — Heiterkeit), in v vsakem oziru se mi bo bolje godilo. Torej, gospodje, ne govorite o stvareh, ki ne spadajo sem. —

V drugem sem že povdarjal, da nimam s stališča naše stranke absolutno ničesar proti temu, da se zapisnik popravi tudi v tem zmislu, kakor želi gospod poslanec ekselencia baron Schwegel, in zato tudi iz naše strani ni nobenega pomisleka zoper to, da se v ta namen, da se zapisnik pravilno sestavi, prekine današnja seja, ter se v tem pogledu popolnoma pridružujem predlogu gospoda poslanca ekselence barona Schwegla.

Deželni glavar:

Gospod poslanec dr. Krek ima besedo.

Poslanec dr. Krek:

Moj častiti gospod predgovornik je že prej konstatiral, da sem jaz jako kratko utemeljil svoj predlog glede spremembe zapisnika in jaz pri tem nisem imel prav nič obštrukcijskih namenov. (Klici na levi: — Rufe links: „Tako je!“) Odgovarjati pa moram na nekatera izvajanja gospodov predgovornikov ekselence barona Schwegla in dr. Tavčarja.

Gospod poslanec ekselencia baron Schwegel je dejal, da je po njegovih mislih branje interpelacije en akt. Tudi po mojih mislih je branje cele interpelacije en akt, dasi se bere v več sejah. Lahko se tudi v posameznih sejah čitanje pretrga, ker posamezni zapisnikar ne more brati dolgo vrsto ur naprej, ampak čitanje pretrga, da bere drugi zapisnikar dalje. Jaz konstatiram, da se to pretrganje ne more drugače zgoditi, kakor z ali že prej dogovorjenim, ali pa takrat izraženim privo-

ljenjem gospoda deželnega glavarja. Vsled tega po moji sodbi izjava gospoda deželnega glavarja, ki more samo to pomeniti, da on tisti moment, ko je meni podal besedo, ni mislil na to, da je v tistem momentu po njegovi odredbi bila seja pretrgana, prav nič ne nasprotuje popravni zapisnika, kakor jo jaz predlagam. Torej v tem zmislu še vedno vzdržujem svoj predlog. Besedam gospoda poslanca dr. Tavčarja, da smo začetkom deželnega zbora prisegli, pa samo to odgovarjam: Dolžnosti svoje, obseg svojih dolžnosti si mi tolmačimo gotovo po svoje (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Seveda, seveda!“), in gospodje po svoje. Po naši sodbi je prva dolžnost ljudskih poslancev v tej zbornici delati na to, da se spremeni volilni red (Burno odobravanje in ploskanje na levi in na galeriji, — Stürmischer Beifall und Händeklatschen links und auf der Gallerie), in kar nas je tukaj na tej strani seglo gospodu deželnemu glavarju v roko, vsi smo se v tistem trenutku tudi zavedali te dolžnosti in to dolžnost izvršujemo in jo bomo izvrševali. (Ponovljeno burno in vstrajno odobravanje in ploskanje na levi in na galeriji. — Deželni glavar ponovljeno zvoni, — Erneuerter stürmischer, lang anhaltender Beifall und Händeklatschen links und auf der Gallerie. — Landeshauptmann gibt wiederholt das Glockenzeichen. — Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Ali se bo sedaj glasovalo, gospod deželni glavar?!“)

Deželni glavar:

Ker se je od te (desne — rechten) in tudi od one (leve — linken) strani želja izrazila, da se seja prekine zaradi zapisnika, prekinem sejo za $\frac{1}{4}$ ure.

(Seja prestane ob 11. uri 35 minut dopoldne in se nadaljuje ob 12. uri 10 minut popoldne. — Die Sitzung wird um 11 Uhr 35 Minuten vormittag unterbrochen und um 12 Uhr 10 Minuten nachmittag wieder aufgenommen.)

Deželni glavar:

(Pozvoni. — Das Glockenzeichen gebend.)

Ker se ni posrečilo zjedinenje glede zapisnika, pridejo torej predlogi, ki so bili stavljeni, na glasovanje, in sicer preminjalni predlogi gospodov poslancev dr. Kreka in dr. Šusteršiča in predlog gospoda poslanca dr. Tavčarja, katerega pa nimam pisanega. (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Dr. Tavčar ni stavil nobenega predloga!“)

Gospod poslanec dr. Tavčar niste stavili predloga?

Poslanec dr. Tavčar:

Da se protokol odobri, kakor je.

Deželni glavar:

Torej prvi predlog je gospoda poslanca dr. Kreka in sicer prosim najprej glasovati o prvi točki, ki se glasi (bere — liest):

1.) Ustavi naj se:

„Gospod predsednik ustavi čitanje po zapisnikarju Uršiču.“

Gospodje poslanci, ki so za to, da se to ustavi v zapisnik, izvolijo ustati.

(Zgodi se — *Geschieht*.)

Poslanec dr. Šusteršič:

Prosim, da se glasovi seštejejo!

Deželni glavar:

11 glasov. Predlog je torej padel.

Drugi predlog gospoda poslanca dr. Kreka se glasi (bere — *liest*):

2.) Namestu odstavka:

„Dr. Krek prosi gospoda predsednika naj konstatira, ali je visoka zbornica sklepčna.“ naj se glasi:

„Dr. Krek prosi besede v formalnem oziru. Ko mu gospod predsednik podeli besedo, predlaga, naj se konstatuje število navzočih zborničnih članov.“

Namestu:

„Zapisnikar Pfeifer prečita daljni del navedene interpelacije.“

naj se glasi:

„Gospod predsednik pozove zapisnikarja Pfeiferja, naj čita daljni del navedene interpelacije; to se zgodi.“

To je drugi predlog gospoda poslanca dr. Kreka.

Gospodje poslanci, ki so za drugi predlog, izvolijo ustati.

(Zgodi se — *Geschieht*.)

13 glasov — je torej v manjšini.

Sedaj pride predlog gospoda poslanca dr. Šusteršiča, ki se glasi (bere — *liest*):

Namesto odstavka:

„Gospod dr. Šusteršič prosi gospoda predsednika, da konstatira, ali je visoka zbornica sklepčna ali ne.“ naj pride sledeči odstavek:

„Gospod dr. Šusteršič se oglasi k besedi v formalnih zadevah in konstatuje, da zbornica ni sklepčna, ker ni 19 poslancev navzočih in prosi, da gospod predsednik konstatuje, jeli zbor sklepčen ali ne in za slučaj da ni sklepčen, izvaja konsekvence.“

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo temu, da se to sprejme v zapisnik, izvolijo ustati.

(Zgodi se — *Geschieht*.)

13 glasov. — Je torej v manjšini.

Torej so bili ti predlogi odklonjeni. (Poslanec Hribar: — *Abgeordneter Hribar*: „Pa smo dve uri časa ubili!“)

Gospod poslanec dr. Tavčar je predlagal, da naj se zapisnik zadnje seje odobri ali verificira?

Poslanec dr. Tavčar:

Ja!

Deželni glavar:

Gospodje poslanci, ki so za ta predlog, izvolijo ustati. (Obvelja, — *Angenommen*.)

Je sprejet.

Sedaj pride točka:

2. Naznanila deželno - zborskega predsedstva.

2. Mitteilungen des Landtagspräsidiums.

Naznanjam, da sta gospoda poslanca Grasselli in Baron Liechtenberg opravičila odsotnost od današnje seje zaradi boleznin in da je gospod poslanec Pfeifer si izprosil dvadnevni odpust, katerega mu podelim.

Gospod poslanec Pogačnik izroča prošnjo podobčine Nomenj pri Boh. Bistrici za podporo za napravo brizgalnice.

(Izroči se finančnemu odseku. — *Wird dem Finanzausschusse zugewiesen*.)

Gospod poslanec dr. Tavčar je izročil izjavo županstva Jesenice, s katero obsoja pogubonosno obstrukcijo, obžaluje nedelavnost visokega deželnega zbora ter prosi naj visoka zbornica začne z rednim delovanjem. (Poslanec dr. Tavčar: — *Abgeordneter Dr. Tavčar*: „Čujte ljudski poslanec dr. Krek!“ — Poslanec dr. Šusteršič: — *Abgeordneter Dr. Šusteršič*: „Bomo že tisto okrožnico, tisto litografirano okrožnico objavili!“ — Veselost na levi. — *Heiterkeit links*. — Poslanec dr. Majaron: — *Abgeordneter Dr. Majaron*: „Ali je ta-le?“ — Poslanec dr. Šusteršič: — *Abgeordneter Dr. Šusteršič*: „Ta ne, to so že prepisali! Pejte no, s takimi otročarijami nas ne boste ugnali! Bom to že v Jesenicah na javnem shodu povedal in gospodu Luckmannu odgovoril, kar mu gre. Gospod poslanec Luckman, le pridite na javni shod v Jesenicah, tam boste videli!“ — Poslanec dr. Tavčar: — *Abgeordneter Dr. Tavčar*: „Naprej, naprej, gospod glavar!“)

Izročam torej to peticijo ustavnemu odseku.

Gospod poslanec Dr. Tavčar izroča prošnjo županstva na Koroški Beli, za zboljšanje učiteljskih plač in za podporo za zgradbo šole in vodovoda na Javorniku in Koroški Beli.

(Poslanec dr. Tavčar: — *Abgeordneter Dr. Tavčar*: „To je zopet en ljudski glas!“ — Poslanec Pirč: — *Abgeordneter Pirč*: „Iz Koroške Bele!“ — Poslanec dr. Šusteršič: — *Abgeordneter Dr. Šusteršič*: „Ja, litografiran ljudski glas!“ — Veselost na levi. — *Heiterkeit links*.)

Ker gre tukaj za zvišanje učiteljskih plač in za podporo, predlagam, da se prošnja izroči finančnemu odseku. (Pritrjevanje. — *Zustimmung*. — Poslanec dr. Šusteršič: — *Abgeordneter Dr. Šusteršič*: „Vsaj finančni odsek neče delati! Kaj to pomaga!“ — Veselost na levi. — *Heiterkeit links*.)

— Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Ustavni tudi ne!“ — Smeh v središču, — Gelächter im Centrum.)

Torej izročam prošnjo finančnemu odseku.

Dalje izroča gospod poslanec Luckmann prošnjo županstva na Jesenicah za podporo za napravo nove ceste v Plavškivrovu.

Predlagam, da se izroči finančnemu odseku. (Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Kjer pa gospodje nečejo delati!“ — Veselost na levi, — Heiterkeit links. — Klici v središču: — Ruße im Centrum: „Naprej!“ — Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Dr. Šusteršič ne pripušča dela!“ — Smeh in klici v središču: — Gelächter und Ruße im Centrum: „To je resnica! On ne pripušča dela!“

Ja prosim, prosim (zvoni, — die Glocke schwingend), sedaj imam jaz besedo. Prosim za mir, sicer ne morem čitati.

Torej predlagam, da se prošnja izroči finančnemu odseku.

(Zgodi se. — Geschieht.)

Deželni šolski svet tukaj je predložil prošnjo vodstva dekleške šole šolskih sestra v Šmihelu za dovolitev nagrade.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Krajni šolski svet v Tribučah prosi podpore 100 K za napravo šolskega vodnjaka.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Več posestnikov v Dovski vasi prosi, da se lovska najemščina letnih 660 K razdeli med posestnike cele občine sv. Gregor.

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Dalje naznanjam, da je finančni odsek vrnil vlogo: „Zentralverein für Rübenzucker-Industrie bittet um Fassung eines Beschlusses, betreffend Herabsetzung der Steuer auf den Zuckerkonsum,“ ker je mnenja, da to spada upravnemu odseku.

Ako ni ugovora (Nihče ne ugovarja, — Es erfolgt kein Widerspruch), se bo ta vloga izročila upravnemu odseku.

Poslanec dr. Šusteršič:

Prosim besede k nemu vprašanju do gospoda deželnega glavarja!

Deželni glavar:

Gospod poslanec dr. Šusteršič ima besedo za interpelacijo oziroma vprašanje.

Poslanec dr. Šusteršič:

Visoka zbornica! Jaz in somišljeniki moji gotovo ne spadamo med tiste člane visoke zbornice, ki takoj postajajo nervozni, ako častita galerija demonstrira za to ali ono stran visoke zbornice. Ali gospoda moja, na to pa moramo vendar važnost polagati, da se od strani posameznih obiskovalcev galerije ne vržejo razžaljive besede iz

galerije v zbornico (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Stefe pride v preiskavo!“) bodisi proti poslancem te ali one stranke. Kar se tiče Štefeta, ste Vi, gospod dr. Tavčar popolnoma v zmoti, tiste fige eksistirajo samo v Vaši fantaziji! (Klici na levi: — Ruße links: „Tako je!“) Jaz sem takoj preiskal celo stvar. (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Aha, „preiskal“! Gospod deželni glavar, častitam za takega namestnika!“) Ja, preiskal, jaz sem se informiral pri pričah in se je konstatiralo, da to ni res bilo, kar ste Vi trdili. (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „To je „Oberglavar“!“) Ali prosim, tukaj se gre za nekaj čisto drugega. Če eden fige kaže, se sama sebe osramoti in onečasti, ne pa tistega, komur jih kaže. Ampak to pa, kar se je danes zgodilo, to je naravnost nečuvno in jaz moram gospoda deželnega glavarja prositi, da kot hišni gospodar izvede najstrožjo justico. Na oni (desni — rechten) galeriji se je poprej nahajala neka oseba imenom Rojnik (Klici v središču: — Ruße im Centrum: „Kako se piše?“), imenom Rojnik in njegova lastnost je, kakor se mi je poročalo, da je agent Hribarjeve delniške pivovarne (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Vsaj nima Hribar nobene pivovarne!“) in da ljudem po deželi vsiljuje tisto slabo pivo iz Žalca in Laškega trga. Ali, gospoda moja, ta človek imenom Rojnik je bil tako nesramen, da je poprej med mojim govorom zaklical: „Za svoj žep“, hoteč meni očitati (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Ali ste Vi slišali?“), da jaz pri svojem političnem delovanju za svoj žep delam (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Kdo je šlišal!“). To so slišale priče — prosim, do konca poslušajte — in jaz ne zahtevam od gospoda deželnega glavarja nič drugega (Medklici v središču — Zwischenrufe im Centrum) — ja prosim, če Vam je všeč, boste pa še druge stvari slišali od druge strani — kakor da on ta slučaj strogo preišče, zasliši priče, ki so te besede slišale — jaz jih nisem slišal, ampak poročalo se mi je to od prič — in ako se dožene, da so resnica, da onega nesramnega človeka enkrat za vselej odstrani iz te hiše. (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Kje so priče?“) Gospod deželni glavar bo to preiskal in jaz bom njemu priče naznanil. (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Povejte jih!“) Ali boste Vi preiskali, vsaj Vi še niste deželni glavar. (Smeh na levi. — Gelächter links.) Ga že zagovarja svojega agenta! Nečuvno! Tukaj se gre za čast vsakega poslanca, ne samo za mojo. Kam bomo pa prišli, če kaj takega dopuščate, da se z galerije poslanci žalijo, potem bo pa nastala popolna anarhija tukaj. (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Tavčar: „Vsaj je tako anarhija!“) Da se taki nesramni medklici dopuščajo od katere stranke si bodi, to je nedopustno! To je škandal, da se najde zagovornik takega človeka!

Deželni glavar:

Po opravljenem redu je strogo prepovedano, da se poslušalci na galeriji sploh vtikajo v raz-

prave deželnega zbora, ampak vzdržati se imajo vsakega odobravanja in vsake kritike, najbolj pa se morajo, kakor je samo po sebi razumljivo, vzdrževati vsakega medklica, ki bi žalil kakega poslanca. (Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Vprašanje je, če je kdo v dvorani slišal!“) Če se je to zgodilo, to skrajno obžalujem; sicer se bo pa stvar gotovo zasledovala in preiskavala.

Pri tej priliki bi vnovič naglašal, da bi se posluševalci na galeriji držali strogo tega, kar ukazuje opravilni red, namreč da se ne smejo vtikati v razprave deželnega zbora.

Kar se pa tiče razžaljivega medklica, se bo to po pričah dognalo. Sploh je nedopustna vsaka razžalitev, najmanj pa je dopustno tukaj v zbornici žaliti gospode poslance bodi se od te ali te strani. V tem oziru ima vsak enako pravico in pravico zahtevati popolno varstvo svoje časti. (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Ali bo Štefe smel govoriti, kar bo hotel?“ — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Nikar ne zagovarjajte takih surovosti.“ — Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Jaz jih nisem zagovarjal!“ — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Nikar ne zagovarjajte takih infamij, če tudi je Vaš agent!“ — Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „On ni moj agent!“ — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Baraba je in ne spada v to hišo!“)

Deželni glavar:

Oglasil se je gospod poslanec dr. Krek k besedi za vprašanje.

Prosim!

Poslanec dr. Krek:

Gospod glavar, moje vprašanje, da takoj povem in s tem tudi odstranim morebitno očitjanje, da je vprašanje obstrukcijskega pomena, tiče se gospoda deželnega poslanca Jakliča.

V predzadnji seji sem stavil vprašanje do gospoda deželnega glavarja, ali hoče dati preiskati to, da se krši imuniteta našega tovariša gospoda Jakliča, in ali hoče potem vse potrebno odrediti, da se preiskava, ki se je protizakonito uvedla od deželnega šolskega sveta proti njemu, takoj ustavi. Zdi se mi potrebno, da ponovim to vprašanje, ker je stvar eminentne važnosti in ker je za gospoda Jakliča periculum in mora.

Važnosti za to stvar mi pač ni treba tukaj povdarjati. Jaz mislim, da je podlaga ustavnemu življenju in podlaga pravicam, katere imamo zastopniki ljudstva v tej zbornici te ali one stranke to, da smo kot zastopniki ljudstva nedotakljivi in neodgovorni. (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Samo takrat, kadar deželni zbor zboruje, ne celo leto, prijatelj!“) Glede na to, kar je sedaj gospod poslanec dr. Tavčar omenil, da se to tiče samo delovanja v deželnem zboru samem, sem jaz druzega mnenja. (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Krek zopet zavija! Sem rekel, samo v tisti dobi, ko je deželni zbor

sklican!“) No, dobro, torej samo v tisti dobi, ko je deželni zbor sklican. (Klici v središču: — Rufe im Centrum: „Zavijal je!“ — Klici na levi: — Rufe links: „Ni res! Samo razumel ni!“ Deželni glavar zvoni. — Landeshauptmann gibt wiederholt das Glockenzeichen.) Najprej bi želel, da bi gospod poslanec dr. Tavčar dokazal, da sem že kedaj zavijal, potem naj mi to očita. V tem slučaju pa mislim, da je mnenje gospoda poslanca dr. Tavčarja napačno, (Klici na levi: — Rufe links: „Tako je!“) ker v § 1. zakona, v katerem je imuniteta poslancev deželnih zborov določena, se pravi: „Zastran tega, kar so v svojem poklicu govorili, sme jih na odgovor vzeti samo tista zbornica, v katero spadajo.“ Po moji sodbi spada nujno k izvrševanju poslanskega poklica tudi občevanje z volilci. (Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Tako je!“) Na vsak način spada v izvrševanje poslanskega poklica tudi to, da poslanec s svojimi volilci tudi ali zasebno ali na shodih stopa v dotiko in izraža svoje mnenje. (Klici na levi: — Rufe links: „Tako je!“)

Nevarnost, pravim, je glede te stvari zato, ker, kakor se čuje, je okrajni šolski svet v Kočevju predlagal, naj se gospod Jaklič in soproga njegova premestita iz sedanjega mesta (Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Vsaj Hein to hoče!“ — Poslanec dr. Schweitzer: — Abgeordneter Dr. Schweitzer: „Stran ga hoče spraviti!“ — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Mislijo, da bo potem Velikolaški okraj liberalen postal!“). Ves vladin aparat je na delu, da nagaja gospodu poslancu Jakliču, da mu dela ovire in da ga spravlja v raznovrstne preiskave (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: — „Vsaj je bil pred sodiščem obsojen!“). Dne 25. maja 1900 mu je okrajni šolski svet dal ukor zaradi neke zadeve, ker je bil obsojen na 10 K, ker se je z nekim šaljivim imenom v gostilni vpisal. To ni bilo nič hudega, nekaka otročarija, lalalija. (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Lalalija to ni bila!“ — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Tiho, pozor! Gospod dr. Krek ima besedo!“ — Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Poslušajte! Dr. Šusteršič vodi razpravo!“ — Smeh v središču, — Gelächter im Centrum.) Lansko leto je bil v isti zadevi v disciplinarni preiskavi, katero je uvedel deželni šolski svet, in tudi na podlagi te preiskave je dobil ukor, tako da je bil torej dvakrat kaznovan v isti stvari. In letos se je zopet proti njemu uvedla disciplinarna preiskava zaradi neke druge zadeve . . . (Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Falzificiral je pooblastilo, falzificiral je javno listino!“ — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Takih pooblastil ste Vi že na stotine falzificirali!“ — Poslanec dr. Tavčar: — Abgeordneter Dr. Tavčar: „Jaz nisem ničesar falzificiral! To je naravnost grda laž, če to trdite, nesramna laž!“ — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „To ni laž, to je resnica! Vi ste največji falzifikator pri volitvah!“ — Poslanec dr. Tavčar: — Abge-

ordneter Dr. Tavčar: „Vi ste lažnik, če kaj takega trdite!“ — Splošen velik nemir, — Allgemeine große Unruhe. — Deželni glavar neprestano zvoni. — Landeshauptmann schwingt unausgesetzt die Glocke. — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Vi ste lažnik! Jaz to lahko trdim, ker sem videl, kako Vaša stranka dela! Jaz sem imel v roki cel kup falzificiranih pooblastil pri občinskih volitvah v Ljubljani!“)

Deželni glavar:

(zvoni. — Die Glocke schwingend.)

Prosim! Jaz prosim za mir... Prosim, sicer prekinem sejo.

(Zapusti sedež. — Verläßt den Sitz.)

Gospod poslanec dr. Krek ima besedo!

(Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Kaj pa zmirom vmes govori in zmirom žali gospoda Jakliča, tega reveža, ki bi ga radi uničili! — Tukaj se pokaže Vaša ljubezen do učiteljstva. Edini učitelj je tukaj v zbornici, pa ga hočete uničiti!“ — Poslanec Hribar: — Abgeordneter Hribar: „Kaj se mi brigamo za Jakliča!“ — Poslanec dr. Šusteršič: — Abgeordneter Dr. Šusteršič: „Vse hinavščina cela ta Vaša ljubezen do učiteljstva!“ — Splošen velik nemir. — Allgemeine große Unruhe.)

Deželni glavar:

Jaz sklepam sejo, ker to ni več nobena obravnava. (Živahno odobravanje v središču in ploskanje na levi. — Lebhafter Beifall im Centrum und Handclatschen links.)

Prihodnja seja je v petek dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Sklepam sejo.

Konec seje ob 12. uri 30 minut popoldne. — Schluß der Sitzung um 12 Uhr
30 Minuten Nachmittag.

